

Diyabetik ayakta nasır tedavisi ve önleme

İ.Ü Cerrahpaşa Tıp Fakültesi İç Hastalıkları ABD
Endokrinoloji, Diyabet ve Metabolizma

Uzm.Hem.Alev Kahraman

Ayak muayenesi

- Öykü (**önceki ülser,amputasyon,nöropatik yakınmalar**)
- Cilt değerlendirmesi
- Renk kontrolü(**normal,kızarıklık,soluk,siyanoze**)
- Isı kontrolü(**normal,sıcak,soğuk**)
- Ödem, deformite kontrolü(**çekiç parmak,halluxvalgus**)
- Tırnakların kontrolü(**düz,yuvarlak**)
- Nabızların **kontrolü(zayıf,alınamıyor)**

Diyabetik ayak değerlendirme formu

DİYABET HEMŞİRELİĞİ DERNEĞİ												
DİYABETİK AYAK DEĞERLENDİRME FORMU												
ADI-SOYADI:					TARİH:							
PARMAK UÇLARI	Sag		Sol		Sag		Sol		Sag		Sol	
	☐	Normal	☐	Normal	☐	Normal	☐	Normal	☐	Var	☐	Yok
	☐	Sıcak	☐	Sıcak	☐	Kuru	☐	Kuru	☐	☐	☐	☐
☐	Soguk	☐	Soguk	☐	Terli	☐	Terli	☐	☐	☐	☐	☐
AYAK GÖVDESİ	Sag		Sol		Sag		Sol		Sag		Sol	
	☐	Normal	☐	Normal	☐	Normal	☐	Normal	☐	Var	☐	Yok
	☐	Sıcak	☐	Sıcak	☐	Kuru	☐	Kuru	☐	☐	☐	☐
☐	Soguk	☐	Soguk	☐	Terli	☐	Terli	☐	☐	☐	☐	☐
BACAK	Sag		Sol		Sag		Sol		Sag		Sol	
	☐	Normal	☐	Normal	☐	Normal	☐	Normal	☐	Var	☐	Yok
	☐	Sıcak	☐	Sıcak	☐	Kuru	☐	Kuru	☐	☐	☐	☐
☐	Soguk	☐	Soguk	☐	Terli	☐	Terli	☐	☐	☐	☐	☐
RENK				NABIZLAR								
Sag		Sol		Dorsalis Pedis				Tibialis Posterior				
☐	Normal	☐	Normal	Sag		Sol		Sag		Sol		
☐	Kızamık	☐	Kızamık	☐	Normal	☐	Normal	☐	Normal	☐	Normal	
☐	Soluk	☐	Soluk	☐	Zayıf	☐	Zayıf	☐	Zayıf	☐	Zayıf	
☐	Siyanoze	☐	Siyanoze	☐	Alınamıyor	☐	Alınamıyor	☐	Alınamıyor	☐	Alınamıyor	
Bilek/Kol İndeksi:												
TIRNAK KESİMİ			PARMAK ARALARI MUAYENESİ				PENÇE PARMAK					
1 ☐	Düz	1 ☐	Normal	1 ☐	Var	1 ☐	Var	1 ☐	Var	1 ☐	Var	
2 ☐	Yuvarlak	2 ☐	Masere	2 ☐	Yok	2 ☐	Yok	2 ☐	Yok	2 ☐	Yok	
3 ☐	Diğer	3 ☐	Fungus	3 ☐		3 ☐		3 ☐		3 ☐		
		4 ☐	Enfeksiyon	4 ☐		4 ☐		4 ☐		4 ☐		
DUYU TESTİ KODLAMA: ✓ Duyuyor X Duymuyor ▨ Çatlak ● Nasır ○ Açık Ülser A Amputasyon												

KAS GÜCÜ

Sağ		Sol	KODLAMA
☐	Dorsifleksiyon-Tibialis Anterior / Peroneal	☐	5- Kasın hareketi (KH) tam + direnci (D) tam
☐	Başparmak Extn-ExtHalLongus / Peroneal	☐	4- KH tam + D zayıf
☐	Başparmak Flexionu-FlexHalLongus / Tibial	☐	3- KH tam + D yok
☐	Inversion Tibialis Post / Tibial	☐	2- KH azalmış
☐	Eversion PerLongus / SupPeroneal	☐	1- Kasta kasılma var
☐	Plantar Flexion-Gastro / Soleus / Tibial	☐	0- Felç
☐	Abdüksiyon	☐	
☐	Addüksiyon	☐	

DEFORMİTELER

Sağ		Sol
☐	1 Çekiç / Pençe parmak	☐
☐	2 Kemik çıkıntısı	☐
☐	3 Hallux limitus	☐
☐	4 Hallux vagus	☐
☐	5 Equinus	☐
☐	6 Düşük ayak	☐
☐	7 Kısmi amputasyon	☐
☐	8 Tam amputasyon	☐
☐	9 CHARCOT deformitesi	☐
☐	10 Diğer	☐

AYAKKABI

1 Şu an giydiği ayakkabı, tanımlayınız:

- 2 Gerekli olan ayakkabı: 1 Ekstra derinlikli MCR tabanlıkl
2 Alçı kalıp üzerine ortopedik plastazot tabanlıkl
3 Ortez destekli ortopedik ayakkabı
4 MCR sandalet
5 Plastozot sandalet
6 Diğer:
7 Koruyucu ayakkabı gerekli değil

RİSK KATEGORİSİ

	TAKİP
Duyu kaybı yok	0 (Yılda bir)
Duyu kaybı var	1 (Altı ayda bir)
Duyu kaybı+ülser var	2 (Üç ayda bir)
Duyu kaybı+ülser+deformite	3 (Ayda bir)
CHARCOT deformitesi	4 (Ayda bir)

Değerlendiren:

PLAN

- 1 Hasta eğitimi
- 2 X-Ray
- 3 Yara bakımı
- 4 Koruyucu ayakkabı
- 5 Konsültasyonlar;
 - 1 Dahiliye
 - 2 Cerrahi
 - 3 Cildiye
 - 4 Fizik tedavi
 - 5 Ortopedi
 - 6 Diğer

AYAK ÜLSERLERİ

- Ülserler, bası ülseri, travmatik ülser, vasküler patoloji olarak değerlendirilir.
- Hastanın ayağında **ülser** varsa, hangi nedenle ve ne zamandan beri olduğu öğrenilip mutlaka kaydedilmelidir.
- Ülserin yeri ve büyüklüğü muayene formuna işaretlenmelidir.
- Ülser çapının ölçülmesi yara iyileşmesini değerlendirmeyi kolaylaştırır

ÜLSERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

- **Oluş sebebi** travma, iskemi
- **Ülserin tipi** nöropatik,nöroiskemik,iskemik
- **Ülserin derinliği** yüzeysel,derin
- **Ülserin sınıfı** Wagner 1,2,3,4
- **Enfeksiyon varlığı** yüzeysel derin,osteomyelit Ülserin yeri üstüne basılıyor mu?
- **Metabolik kontrolün durumu??**

İZLEM PLANI

RİSK KATEGORİSİ	TANI	KONTROL SIKLIĞI
0	Duyu kaybı yok	Yılda bir
1	Duyu kaybı var	6 ayda bir
2	Duyu kaybı+ ülser var	3 ayda bir
3	Duyu kaybı+ ülser+ deformite	Ayda bir
4	Charkot deformitesi	Ayda bir

PLAN

Hasta eğitimi

Yara bakımı /ayak bakımı

Koruyucu ayakkabı

Diyabetik ayak konseyi

1.Dahiliye

2.Cerrahi

3.Enfeksiyon

4.Fizik tedavi

5.Ortopedi

6.Diğer

EĞİTİM

Diyabetli kişiler nasıl bir ayak bakımı eğitimi almalıdırlar?

Ayak bakımı eğitimi

Düşük risk

Basit öneriler

Yıllık ayak değerlendirmesi

Yüksek risk

Yoğun eğitim

Uygulamalı ayak bakımı eğitimi

Önleme odaklı yaklaşım

Ayak bakımı eğitimi

İki ayağında da duyu kaybı olmayan ve normal kan akışı olan kişiler düşük riskli kişilerdir.

Bu kişiler basit önerilere gereksinim duyar **Yıllık Ayak** değerlendirmesi gerekir.

Yüksek riskli kişilerde duylarda azalma ve bazı noktalarda **yara veya periferik damar hastalığı** bulunmaktadır

Bu kişilerin Uygulamalı yoğun bir ayak bakımı eğitimine gereksinimi vardır

Çıplak ayak ile gezen herkes uyarılmalıdır ve ayaklarını her gün yıkamaları ve incelemeleri öğretilmelidir.

Günlük bakım

Ayaklar uzun süre suda bekletilmemeli

Su sıcaklığı kontrol edilmeli

Ayak parmağı araları yıkandıktan sonra iyice kurulanmalı

Ayaklar yeterli ışıktaki incelenmeli

Hastalar, ayaklarını her gün yıkamayı, ayaklarına dokunmayı ve bakmayı öğrenmelidirler

Günlük bakım

- Ayaklar açık renkli bir havlu ile silinmeli
- Kan veya irin havlu üzerinde gözükecektir
- Ayakların her tarafı incelenmeli
- Her ayak tırnağının keskin ucu olup olmadığı kontrol edilmeli - bunlar komşu ayak parmaklarını kesip yaralanmaya neden olabilir

DIKKAT

9/25/24

BİZ SAĞLIK BAKIM PROFESYONELLERİ

Böyle ayaklarla karşılaştığımızda neler yapabiliriz???????

ÜLSER ve NASIR TEDAVİSİNDE

Koltuk değneği
Total temas
alçısı
Özel ayakkabı

ÖZEL AYAKKABI İÇİNE ÖZEL TABANLIK YAPILMALIDIR

Diyabetik ayak bakım ünitemiz

Yardımcı olabildiklerimiz

ÖNCESİ

BAKIM

SONRASI

Yardımcı olabildiklerimiz

Yardımcı olabildiklerimiz

BAKIM ÖNCESİ

Bir uygulama sonrası topuklar

**82 yaşında sağ ayak
5.parmak ampute(10 yıl
önce) yoğun insülin tedavisi
alıyor huzurevinde yaşıyor
uygun ayakkabı kullanıyor
!!!!!!!!!!!!**

**POLİKLİNİĞE BAŞVURMA SEBEBİ
İKİNCİ PARMAKTA YARA**

İşlem sonrası

2019 bası yarası tedavisi ve takibi 4 ay sürdü

08.05.2024 yeni bası yaramız

Nasırın etrafı temizlendi uygun pansuman ve ayak nemlendirmesi yapıldı takipte 08.05.2024

Ayak Bakımında Anahtar Mesajlar

Diyabetli herkes eğitilmelidir

Ayak taraması sıklığı risk derecesine göre belirlenmelidir

Yılda en az bir kere ayak taraması yapılmalıdır

Yaraların en yaygın sebebi ayakkabılardır her hastanın ayakkabısı mutlaka kontrol edilmelidir

Sorunlar erken teşhis edilmeli ve derhal tedavi edilmelidir

Sağlık profesyonelleri diyabetik ayak bakımı konusunda eğitilmelidir.

Unutmayalım !!!!!!!!

Takip ve izlemek en ucuz tedavidir

Bütün diyabetli bireylerin ayaklarını böyle sağlıklı ve temiz görmek dileğiyle